

ZAGADNIENIA PRZEDSZKOLNE

MIESIĘCZNIK

CENTRALNY ORGAN

ZWIĄZKU NAUCZYCIELSTWA PRZEDSZKOLI W POLSCE

*Z OKAZJI PRZYPADAJĄCYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
WSZYSTKIM CZŁONKOM ZWIĄZKU I SZ. PRENUMERATOROM
ŚLEMY NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA SPĘDZENIA ŚWIĄT
WESOŁO I BEZ ŻADNYCH TROSK.*

*REDAKCJA I ADMINISTRACJA
„ZAGADNIEN PRZEDSZKOLNYCH”*

Wyjęci z pod prawa.

Niejednokrotnie zwracaliśmy uwagę na opłakany stan prawno-służbowy nauczycielstwa przedszkoli.

Brak chociażby tymczasowych rozporządzeń oddaje tysiączne rzesze pracowników tej kategorii w zupełną zależność od ich pracodawców.

W większości wypadków nauczycielki przedszkoli (przeważnie prywatnych) nie korzystają z urlopów wypoczynkowych, z ubezpieczeń na wypadek choroby (Kasy Chorych) i z ubezpieczeń dla pracowników umysłowych. Nawet ośmiogodzinny dzień pracy pozostaje dla nich pod znakiem zapytania, a o wynagrodzeniu lepiej nawet nie wspominać.

Związek Nauczycielstwa Przedszkoli, rozpoczął akcję o poprawę bytu nauczycielstwa przedszkoli, gdyż jest to obecnie najbardziej paląca sprawa. Prócz szeregu memorjałów, jakie Zarząd Główny wystosował do władz rządowych, ustawodawczych i samorządowych rozpo-

często również akcję wśród właścicieli prywatnych przedszkoli, by niezwłocznie przystąpili do ubezpieczenia pracowników swoich w kasach chorych i w urzędach ubezpieczeń dla pracowników umysłowych. Akcja ta dała chwilowo niekorzystne rezultaty dla nauczycielstwa przedszkoli prywatnych, gdyż pracodawcy pozwolili sobie na niestychany wybryk w stosunku do pracowników i poczęli ściągać od nich składki za wszystkie lata wstecz. Gdy pokrzywdzeni zwrócili się w tej sprawie do inspektorów pracy i do sądów pracy — odmówiono im pomocy, tłumacząc się tem, że rozporządzenie Pana Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 16 marca 1928 r. „o umowie o pracę pracowników umysłowych” nie obejmuje nauczycielstwa przedszkoli. Pozostały więc tylko sądy grodzkie, lecz niewiadomo, czy zechcą one sprawy te rozpatrywać, gdyż nie mając żadnych podstaw prawnych w postaci rozporządzeń czy ustaw — mogą skargi nauczycielstwa uchylić.

Spotkaliśmy się więc z niebywałem zjawiskiem: kategoria pracowników, licząca kilkadziesiąt tysięcy ludzi, i spełniająca tak szczerne obowiązki dla społeczeństwa i państwa — pozbawioną została praw, broniących ją przed niesumiennymi pracodawcami.

Nie przypuszczamy ani na chwilę, że jest to proste przeoczenie tej sprawy przez czynniki miarodajne i że wkrótce krzywda ta zostanie naprawiona.

Nie mniej jednak sprawy tej zasypiać nie będziemy, gdyż wiążą się z nią inne ważne zagadnienia, jak: trzymiesięczne wypowiedzenie pracy; prawo do zwalniania się od zajęć trzy razy tygodniowo na dwie godziny dla poszukiwania pracy, w okresie kiedy pracownik ma wypowiedzone zajęcia i t. d.

Rozciągnięcie rozporządzenia Pana Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 16 marca 1928 „o umowie o pracę pracowników umysłowych” na nauczycielstwo przedszkoli postawi je narówni z prawami wszystkich pracowników umysłowych i przetnie wreszcie pasmo udręk, jakimi dotychczas w swej pracy było ono otoczone. Zaznaczyć musimy, że Zarząd Główny wystąpił już w tej sprawie z odpowiednimi memorjami do Panów Ministrów Pracy i Opieki Społecznej i Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

W odpowiedzi „Naszemu Przyjaciołom”.

Pewna grupa ludzi ciągle nie może się jeszcze pogodzić z myślą, że powstał Związek Nauczycielstwa Przedszkoli; że oto pewna kategoria pracowników przestała być bierną masą i potrafi sama stanąć w obronie własnych praw.

Szybki rozwój naszej organizacji spędza tej oto grupie ludzi sen z powiek i nie pozwala o niczem innym myśleć, jak tylko o tem, w jaki sposób możnaby nam szkodzić i zmieść nas z powierzchni ziemi. Próbowano organizację naszą zabarwić różnymi odcieniami politycznymi, próbowano pomówić naszych członków o przynależność do nielegalnych partyj politycznych, lecz gdy metody te zawiodły, a swawolnicy zostali odpowiednio ukarani — chwycono się innych metod.

Związek Nauczycielstwa Przedszkoli w zaraniu swej pracy, zaakcentował mocno, że pragnie pracować dla rozwoju oświaty w ścisłym kontakcie z innymi postępowymi związkami nauczycielskimi, nie mającymi oczywiście zabarwienia politycznego. Skorzystali z tego skwapliwie nasi wrogowie, przedzierzgnęli się momentalnie w wielkich przyjaciół organizacji i poczęli uderzać na alarm, że Zarząd Główny pragnie zlikwidować Związek Nauczycielstwa Przedszkoli na rzecz Związku Polskiego N. Sz. P. Sztuczka się nie udała — nieproszeni „opiekunowie” dostali należytą odprawę, a kontakt między organizacjami zacieśnia się coraz serdeczniejszy.

Parę miesięcy pracowaliśmy w spokoju, aż oto nadarzyła się „naszym miłym opiekunom” nowa sposobność: Zarząd Główny postanowił nawiązać ścisły kontakt z młodą i sympatyczną organizacją Związku Zawodowego Wychowawców. Odbyły się konferencje między prezesami, Zarząd Główny wziął udział w 3-im Zjeździe Związku Zawodowego Wychowawców. I oto pewnego dnia gruchnęła w Warszawie wiadomość, że Zarz. Gł. postanowił przyłączyć Związek N. P. do Związku Zawodowego Wychowawców.

Nietakt swój niektóre osoby posunęły tak daleko, że zaprosiły do siebie na konferencję naszych członków, celem ostrzeżenia ich przed niebezpieczeństwem grożącym Związkowi.

Serdecznie dziękujemy za troskliwe czuwanie nad naszą organizacją. Ośmielamy się zapewnić, że organizacja, która dźwiga się i potężnieje w tak ciężkich warunkach, która przeciwstawia się wszelkim próbom rozbicia jej, mimo, że dla tych celów niektóre osoby nadużywają nawet swej władzy — taka organizacja nie zlikwiduje się. Radzilibyśmy tylko na przyszłość „naszym przyjaciołom” mniej opiekować się Związkiem, gdyż członkowie jego trzymają się zasady; „Chronź nas Boże, od przyjaciół, a przed nieprzyjaciółmi. obronimy się sami”. Wiemy doskonale, że wolelibyście nas widzieć poważanych z bratnimi organizacjami nauczycielskimi, gdyż to ułatwiłoby wam walkę z nami, lecz nic z tego — pracowaliśmy i pracować będziemy w ścisłym porozumieniu z temi organizacjami, które dążą do podniesienia

oświaty i dobrobytu w Polsce. Dążyć będziemy do stworzenia ze wszystkich warstw nauczycielstwa i wychowawców — jednej potężnej organizacji zawodowo-oświatowej.

Dział metodyczno - pedagogiczny.

ĆWICZENIA ZMYŚŁÓW.

Nikomemu już chyba dziś nie trzeba mówić o tem, że jedyną drogą, którą świat zewnętrzny przenika do naszej świadomości są zmysły. Przy ich pomocy otrzymujemy szereg wyobrażeń i na zasadzie naszej wiedzy i rozumu łączymy jedne z drugimi.

W każdym człowieku tkwi popęd do poznawania, jednak ten popęd jest najsilniejszy u dziecka w wieku przedszkolnym.

Małe dziecko drogą zmysłów musi nabrać doświadczenia, musi zapoznać się ze wszystkim co je otacza. Z nabytego w dzieciństwie doświadczenia człowiek korzysta przez całe życie i jego ustosunkowanie się do świata zewnętrznego w późniejszym wieku, w dużej mierze jest zależne od tego, jak go poznał w dzieciństwie. Dlatego też już od dłuższego czasu tak wielki nacisk kładziemy na stosowanie w przedszkolu t. zw. ćwiczeń zmysłów.

Przez ćwiczenia zmysłów rozwijamy inteligencję, dajemy dziecku sumę koniecznych do życia wiadomości.

Przeszło 20 lat temu po raz pierwszy Dr. M. Montessori w swych „Casa dei Bambini” wprowadziła zajęcia, które nazwała ćwiczeniami zmysłów i pod taką nazwą stosuje się je dotąd we wszystkich przedszkolach.

Dr. Montessori w celu kształcenia zmysłów posługiwała się dużą ilością specjalnie skonstruowanych przyrządów, dlatego nauka poznawania przez zmysły była prowadzona bardzo systematycznie, lecz w sposób sztuczny, niezgodny z życiem.

Dziś już musimy, skądinąd wspomniała metodę dr. Montessori trochę zmodyfikować, zbliżyć do życia. Dlatego też niektóre tylko ćwiczenia będziemy prowadzić w formie zabawy, inne zaś nasuną nam się same w związku z zajęciami w przedszkolu.

Nie wolno nam zaniedbać żadnej okazji do takich ćwiczeń, a nasuwają nam się same na każdym kroku.

Wystarczy, aby dziecko uderzyło się o stół lub upadło na podłogę do nawiązania rozmowy o tem, że stół jest twardy, do wyszukania natychmiast szeregu innych przedmiotów, które dzieci dotykają rękami i próbują czy twarde.

Przy pogadance zawsze ćwiczenie zmysłów nasunie się samo, np. pogadanka o odzieży — dzieci dotykają własnych ubrań, badają czy materiał jest gruby czy cienki, szorstki czy gładki, sztywny czy miękki.

Z długością i szerokością najlepiej zapoznać dzieci dając im do ręki określonej długości kijki, kawałki sznurka i niechaj mierzą wszystko co widzą dokoła siebie, niech się przekonają ile razy trzeba przekładać kijek wzdłuż ściany, a ile znów wzdłuż stołu.

Inaczej musimy prowadzić zajęcia jeśli idzie o naukę barw i kształtów.

Do nich musimy stosować ćwiczenia w grach, zaś do gier często musimy posiadać przyrządy. Skonstruowanie takich przyrządów jest bardzo łatwe, a sposób wykonywania ich podany w „Zagadnieniach Przedszkolnych”.

Pewne pomoce musimy też stosować do ćwiczeń smakowych i węchowych, natomiast ćwiczenia słuchu świetnie możemy prowadzić w zabawie.

Do ćwiczeń spostrzegawczości powinniśmy się posługiwać wyłącznie przedmiotami codziennego użytku.

Wskazówki prowadzenia tych zabaw umieszczamy w niniejszym numerze.

Przedmioty które używamy przy nauce barw.

Kolorowe baloniki, szkiełka, ubierane laleczki, (główka z malowanki, sukienki z barwnej krepiny) paciorki, włóczki, paski papieru. Zaczynamy zawsze od 7-miu barw zasadniczych, stopniowo przechodzimy do cieniowania i łączenia barw.

Zasadniczo należy naukę barw rozpoczynać od odpoznanienia (to zn. I pokazujemy przedmiot czerwony, dziecko ma podać taki sam przedmiot, II dziecko nazywa kolor, III wylicza lub wyszukuje przedmioty tego koloru).

Zabawa: szereg laleczek w barwnych sukienkach — dobrać do nich odpowiednie kokardy. Starsze dzieci mogą dobrać kokardy kontrastowe.

Przedmioty używane do ćwiczeń mających na celu zapoznanie dziecka z kształtami.

Przedmioty codziennego użytku o wyraźnych kształtach np. zeszyty, książka, ramki, guma, chusteczka do nosa, ręcznik, serwetka, tablica, okno, drzwi (prostokąty).

(Koło) kółko, talerz, miska.

(Kula) piłka, jabłko, główka kapusty, burak, rzodkiewka.

(Owal) lusterko, pudełko, jajko.

(Walec) wałek do ciasta, cygaro, marchew, pietruszka, nóżka grzyba i t. p.

(Stożkowate) butelka, lejek.

Ćwiczenia mogą być prowadzone jako ciche zajęcia np. segregowanie według kształtu, wymiaru między dziećmi przedmiotów określonego kształtu.

Jak prowadzić ćwiczenia spostrzegawczości.

Układamy na stole 6 — 8 przedmiotów, sprawdzamy czy dzieci znają ich nazwy, poczem każemy dzieciom na chwilę zamknąć oczy. W tym czasie chowamy jakiś przedmiot; dzieci po otwarciu oczu powinny zauważyć brak tego przedmiotu.

Tak samo postępujemy dalej, utrudniając ćwiczenia w ten sposób, że zamiast chować przedmiot, zmieniamy jego położenie, odwracamy, przestawiamy. Starsze dzieci mogą rysować przedmioty brakujące, rysować zmiany zasze w układzie przedmiotów. Oczywiście najłatwiej i najracjonalniej układać przedmioty w jeden szereg.

Ćwicz. węchowe i smakowe.

Dzieci z zawiązanymi oczami poznają po zapachu substancje zawarte w jednakowych (sporządzonych przez wychowawczynię) buteleczkach lub pudełkach np. kawę, pieprz, wanilię, goździk lub naftę, ocet, amonjak, terpentynę i t. p.

Latem uczymy dzieci rozpoznawać po zapachu kwiaty.

Jeśli idzie o smak to również z zawiązanymi oczami dzieci rozpoznają: kawę, pieprz, sól, cukier, miód, czekoladę. Na początku muszą poznawać po smaku co kosztowały, potem należy je nauczyć nazw pojęć, a więc pojęcia goryczy, słodczy, kwasu.

Ćwiczenia dotyku.

Ćwiczenia dotyku najlepiej prowadzić w związku z życiem w przedszkolu, są jednak z tego działu gry ogromnie przez dzieci lubiane np. w woreczku umieszczamy szereg drobnych przedmiotów wzdianych przedtem przez dzieci i I każemy wziąć do ręki (z zawiązanymi oczami) jakiś przedmiot i nazwać go, II wyjąć żądany przedmiot.

Informacje organizacyjne.

NOWE OGNISKO.

W dniu 24 listopada r. b. odbyło się w Brześciu n. B. organizacyjne zebranie nauczycielstwa przedszkoli. Na zebraniu przewodniczył. kol. Peszek; referat o stanie wychowania przedszkolnego w Polsce i zagranicą wygłosił prezes Zarz. Gł. kol. A. Lewandowski.

Zebranie nauczycielstwa przedszkoli wyraziło jednogłośnie życzenie należenia do Zw. Nauczycielstwa Przedszkoli w Polsce. Postanowiono również utworzyć Ognisko Zw. w Brześciu n. B. Wybrano Zarząd Ogniska, który w krótkim czasie zwoła zjazd nauczycielstwa przedszkoli z całego województwa poleskiego, oraz zajmie się propagowaniem idei wychowania przedszkolnego wśród miejscowych obywateli.

Nowo zorganizowanemu nauczycielstwu przedszkoli w ich pracy organizacyjnej i społecznej ślemy staropolskie „Szczęść Boże”.

PRYZNANIE SUBSYDJÓW NA KSZTAŁCENIE.

Na posiedzeniu Wydz. Wykonawczego w dn. 26. XI. r. b. rozpatrywane były podania członków Zw. Naucz. Przedszkoli (patrz Zagadnienia Przedszkolne Nr. 4 z maja r. b.). Subsydja zostały przyznane trzem koleżankom. dwa zwrotne, jedno bezzwrotne.

Umożliwią one koleżankom ukończenie rozpoczętych studjów w zakresie języków obcych, korespondencji i buchalterji.

CYKL WYKŁADÓW Z BUCHALTERJI.

Ognisko warszawskie urządziło dla swoich członków cykl popularnych wykładów z dziedziny buchalterji. Wykłady odbywają się w czwartki od godz. 18-ej do 20-ej.

KOMISJA GOSPODARCZA.

Zawiadamiamy członków Ogniska warszawskiego, że zawarliśmy bardzo dogodne umowy z nowymi firmami na dostawy towarów. Karty na towar wydawane są codziennie w godzinach wieczorowych. Rozpoczęliśmy również wydawanie kart na węgiel.

KU UWADZE INNYCH OGNISK.

Ognisko łódzkie powołało do życia sekcję, zadaniem której jest urządzenie popularnych odczytów dla rodziców z dziedziny wycho-

wania przedszkolnego. Kilka takich odczytów zostało już wygłoszonych w Łodzi przez członków Zarządu Ogniska.

Pracy tej musimy przyklasnąć i życzyć, by inne Ogniska rozpoczęły akcję.

Zdaniem naszym na podobne odczyty należałoby zapraszać również przedstawicieli władz oświatowych, a także nauczycielstwo szkół powszechnych, gdyż tylko tą drogą możemy zainteresować szersze warstwy społeczeństwa sprawami wychowania przedszkolnego, jego potrzebami i korzyściami, jakie przynosi dla kraju.

KASA POŻYCZKOWO-OSZCZĘDNOŚCIOWA.

Podajemy do wiadomości, że wkłady oszczędnościowe Zarząd Kasy wypłacać będzie w dniu 30 grudnia r. b. od godz. 18-ej do 20-ej. Przypominamy raz jeszcze, że zwrot oszczędności otrzymują tylko członkowie, którzy złożyli podania do Zarządu Kasy przed pierwszym października r. b.

Jednocześnie prosimy członków Kasy o łaskawe składanie książeczek oszczędnościowych w kancelarji Związku. Termin składania książeczek upływa 10 stycznia 1930 r. Członkowie, którzy nie złożą książeczek w tym terminie będą mieli wpisane swoje oszczędności dopiero na 1 lipca 1930 roku.

Zwrot złożonych obecnie książeczek nastąpi w lutym roku przyszłego.

DO CZŁONKÓW OGNISKA WARSZAWSKIEGO.

Zarząd Ogniska Warszawskiego w r. b. organizuje w lokalu Związku gwiazkę dla 30 najbiedniejszych dzieci stolicy, jednocześnie przyrzekliśmy swój współdział w organizowaniu podobnych imprez innym organizacjom, jak również postanowiliśmy przyczynić się do urządzenia gwiazki dla dzieci polskich w Gdańsku.

Wzywamy przeto wszystkich członków Ogniska Warszawskiego, by zechcieli czynnie wziąć udział w zbieraniu podarunków gwiazkowych w postaci: zabawek, ubranek, słodyczy, wreszcie ofiar pieniężnych. Wszelkiego rodzaju podarunki należy kierować do kancelarji Związku. Prosimy szanownych członków o pośpiech w składaniu podarunków, gdyż część ich za pośrednictwem redakcji „Płomyka” i „Płomyczka” prześlemy do Gdańska. Niezależnie od tego, członków którzyby chcieli pomóc przy organizowaniu gwiazki dla dzieci w różnych punktach Warszawy, prosimy o zgłoszenie się do Związku.

POMOC LEKARSKA DLA CZŁONKÓW ZWIĄZKU.

Pragnąc wszechstronnie poprawić dolę nauczycielstwa przedszkoli Zarząd Główny zawarł umowę z lecznicą, w której ordynują wybitni lekarze w zakresie wszelkich specjalności.

Opłaty za porady lekarskie, za całość kuracji, czy też za inne zabiegi jak: naświetlanie, analizy i t. p. będą wynosiły 50% opłat zwykłych.

Karty na porady lekarskie, na korzystanie z zabiegów doraźnych, czy trwających przez pewien okres czasu, wydaje kancelarja Związku w godzinach wieczorowych.

Zaznaczamy, że w krótkim czasie pomoc lekarska będzie obejmować i dział dentystyczny.

Wiadomości różne.

FERJE BOŻEGO NARODZENIA.

Mnist. Wyznań Relig. i Oświecenia Publiczn. okólnikiem z dn. 23. X. r. b. powiadomiło wszystkie szkoły, iż tegoroczne ferje Bożego Narodzenia trwać będą od dn. 22. XII. r. b. do dn. 2. — I. 1930 r.

Powyższy okres ferji obowiązuje również i w przedszkolach samorządowych w Warszawie, Łodzi, Lublinie, Królewskiej Hucie i wielu innych miastach, gdzie istnieją Ogniska Zw. Naucz. Przedszkoli, które w tej sprawie przeprowadziły odpowiednie pertraktacje z władzami samorządowymi.

BUDOWA POMNIKA TADEUSZA KOŚCIUSZKI W WARSZAWIE.

Po szeregu narad zdecydowano ostatecznie, że pomnik Tadeusza Kościuszki stanie w Aleji Ujazdowskiej na miejscu obecnej 1. obzowianki. Budowa pomnika rozpoczęta będzie w niedługim czasie.

GODNE UZNANIA.

Przy stacji Higjeny Zapobiegawczej na ul. Spokojnej postanowiono utworzyć wzorowy ogródek jordanowski dla dzieci, których rodzice z powodu zajęć cały dzień przebywają poza domem.

Wielki plac, przeznaczony na ten cel, został już ogrodzony, na wiosnę zaś wydział ogrodnictwa miejskiego postanowił go urządzić i zadrzewić. Ogródek będzie pozostawał pod kierownictwem wydziału zdrowia. Jeżeli zważymy, że dzielnica, w której powstanie ogródek

jordanowski, jest najbardziej upośledzoną pod względem zieleni i terenów parkowych — wówczas należycie będziemy mogli ocenić znaczenie tego ogródka.

GWIAZKA DLA BIEDNYCH DZIECI.

Wzorem lat ubiegłych Zarząd Ogniska warszawskiego organizuje w r. b. gwiazdkę dla najuboższych dzieci w Warszawie.

Uroczystość gwiazdkowa urządzona będzie w lokalu Związku dla 30 dzieci.

Osoby, które pragnęłyby przyczynić się do sprawienia dziecku radości — proszone są o nadsyłanie zabawek, odzieży, łakoci i t. p. rzeczy do sekretarjatu Związku na ręce kol. Marceli Szymczykówny.

GWIAZKA DLA DZIECI POLSKICH W GDAŃSKU.

Do czytelników „Płomyka“ i „Płomyczka“.

Macierz Polska w Gdańsku zgłosiła się do naszej redakcji z prośbą, abyśmy wezwali czytelników „Płomyka“ i „Płomyczka“ do składania podarunków gwiazdkowych dla dzieci polskich z Gdańska.

Pod opieką Macierzy znajduje się przeszło 1000 biednych dzieci zarówno w wieku przedszkolnym jak i szkolnym. Dzieci te żyją przeważnie wśród Niemców i gwiazdkowy podarunek od dzieci polskich będzie dla nich wielką radością.

Redakcja prosi o składanie zabawek, książek i innych podarunków do administracji „Płomyka“ ul. Świętokrzyska 18 między godziną 9-tą rano, a 7-mą wieczór.

Podarunki te w miarę napływania będz'emy odsyłali do Gdańska.

Prosimy o możliwie wcześniejsze składanie podarunków. Z prośbą niniejszą zwracamy się tylko do naszych prenumeratorów z Warszawy.

Redakcja „Płomyka“ i „Płomyczka“.

WYCIECZKI ŚWIĄTECZNE DO ZAKOPANEGO!

Komisja Międzyzwiązkowa Kulturalno-Artystyczna chcąc dać możliwość ludziom pracy najzdrowszego i najprzyjemniejszego odpoczynku podczas Świąt, oraz zwiedzenia na specjalnie dogodnych warunkach najpiękniejszego zakątka ziemi naszej — Zakopanego — organizuje szereg wycieczek świątecznych 5-cio; 8-mio; 10-cio dniowych po cenach ulgowych dla członków zrzeszonych w K. M. K. A., organizacyj i ich rodzin.

Wycieczkę prowadzić będzie osobiście wybitny znawca Tatr — p. dr. Edmund Strażyski.

Koszty 5 dniowej wycieczki wynoszą zł. 68, koszty 8 dniowej wycieczki — zł. 70, koszty 10 dniowej wycieczki — zł. 85.

Wyjazd — dnia 21 grudnia b. r.

Jeśli chcesz podziwiać przepiękne krajobrazy Doliny Kościeliskiej, Strażyskiej, Białego, Gubałówki, Hali Gąsienicowej i Morskiego Oka? Jeśli chcesz zobaczyć piękno Tatr w szacie zimowej?

Jeśli chcesz odetchnąć pełną piersią najzdrowszym powietrzem górskim i wonią żywiczną malowanych lasów świerkowych i jodłowych?

Jeśli chcesz zażyć rozkoszy sportów zimowych (narty, saneczki).

Jeśli tak, — to spiesz się zapisać na wycieczki organizowane przez K. M. K. A.

Warszawa, Chmielna 49, tel. 73-42.

KORESPONDENCYJNY KURS TEATRALNY DLA KIEROWNIKÓW I REŻYSERÓW TEATRÓW LUDOWYCH.

Związek Teatrów ludowych w Warszawie zorganizował 8-mio miesięczny kurs korespondencyjny dla kierowników i reżyserów teatrów ludowych.

Kurs ten ze zrozumiałych przyczyn wzbudził u miłośników sceny wielkie zainteresowanie. Program kursu obejmuje wszelkie przedmioty z zakresu teatrologji.

Wykłady prowadzone przez wybitnych znawców literackich i artystycznych dają bogaty materiał teoretyczny i praktyczny, każdy komu dobro sceny ludowej leży na sercu, a przede wszystkim wszyscy kierownicy i reżyserzy teatrów amatorskich powinni korzystać z wymienionego kursu. Opłata za wykłady wynosi miesięcznie zł. 6.

Informacje i zapisy przyjmuje Związek Teatrów Ludowych. Warszawa, ul. Tamka 1. tel. 238-58. P. K. O. 3464.

ZJAZD ZWIĄZKU TEATRÓW LUDOWYCH.

Piąty Walny Zjazd Związku Teatrów Ludowych w Warszawie odbędzie się w dniu 2 lutego 1930 roku. Program zjazdu między innymi obejmuje sprawozdanie z dziesięciolecia istnienia Związku, pokazy i referaty.

Uczestnicy korzystać będą ze zniżki kolejowej. Bliższe informacje oraz szczegółowy program wraz z kartą uczestnictwa wysyła na żądanie Związek Teatrów Ludowych, Warszawa ul. Tamka 1.

III ZJAZD ZWIĄZKU ZAWODOWEGO WYCHOWAWCÓW POLSKICH ZAKŁADÓW WYCHOWAWCZYCH RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

1 i 2 grudnia odbył się III Zjazd Związku Zawodowego Wychowawców Polskich Zakładów Wychowawczych.

Na Zjazd przybyło około 100 osób z różnych miejscowości całej Polski oraz przedstawiciele władz — naczelnik wydziału p. Bronisław Krakowski — reprezentant Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, p. L. Kowarski, zastępca naczelnika wydziału Opieki nad dzieckiem, p. F. Mitarnowski, naczelnik wydziału Opieki Społecznej w Województw Poleskiego Nowogródzkiego i Pomorskiego, delegaci licznych instytucyj mających na celu opiekę społeczną, oraz cały szereg osób interesujących się sprawami wychowawczymi w zakładach zamkniętych.

Po zagajeniu powitał Zjazd w imieniu Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej p. Naczelnik Krakowski, poczem uchwalono wysłać powitalną depezę do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Marszałka Piłsudskiego i Kardynała Hłonda.

Referaty wygłosili: p. Krakowski „Zamierzenia i dotychczasowa akcja Rządu w kierunku kształcenia personelu wychowawczego w zakładach opieki nad dzieckiem i młodzieżą.”

P. Lisecki „Zakłady wychowawcze na zachodzie Europy”.

P. Cz. Babicki „Wpływy środowisk i otoczenia w wychowaniu dziecka”.

Po przerwie przystąpiono do wysłuchania sprawozdania Zarządu Głównego, oraz oddziałów Warszawskiego i Pruszkowskiego, zatwierdzono sprawozdanie udzielając Zarządowi Głównemu absolutorjum. Z uchwalonych przez Zjazd zmian w statucie podkreślić należy wprowadzenie do celów Związku „Obronę interesów młodzieży, wychowywanej w zakładach zamkniętych”.

Doniosła ta uchwała wywoła niezawodnie przełom w dziedzinie pracy personelu wychowawczego, oraz w stosunku dzieci do swoich bezpośrednich opiekunów. Niezależnie od wprowadzenia do statutu obowiązku obrony interesów młodzieży wychowawczej w zakładach Zjazd uchwalił następującą rezolucję:

III Zjazd Ogólny Związku Zawodowego Wychowawców Polskich Zakładów Wychowawczych wobec pojawiających się wypadków

usuwania dzieci i młodzieży z zakładów wychowawczych ze względu na trudności finansowe lub formalno-prawne, bez uwzględnienia warunków, w jakich się po usunięciu znajdują — wyraża gorący protest przeciw takiemu załatwieniu sprawy, żywiąc pewność, że czynniki miarodajne wydadzą w tej mierze dla prowadzących zakłady zarządzenia obowiązujące, w których interesy dalszej egzystencji młodzieży będą należycie zabezpieczone”.

Wybory powołały ten sam Zarząd uzupełniony 2-ma osobami, ze względu na rozwój Związku.

W drugi dzień Zjazdu uczestnicy zwiedzili Wzorowy Ośrodek Zdrowia przy ul. Puławskiej, Poradnię Psychotechniczną, oraz wzięły udział w seminarjum wychowawczem na kursach dokształcających dla wychowawców organizowanych przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej. Interesujących się szczegółowem sprawozdaniem ze Zjazdu odsyłamy do kwartalnika „Wychowawca”, który zamieści sprawozdanie ze Zjazdu w najbliższym numerze.

ROZWÓJ PRZEDSZKOLI NA ŚLĄSKU.

Wychowanie przedszkolne na Śląsku rozwija się coraz pomyślniej.

W chwili przejęcia Śląska przez Polskę istniało tu zaledwie kilka przedszkoli dla małych dzieci, utrzymywanych przez towarzystwa charytatywne.

Ponieważ zakłady te nie miały znikąd opieki, przeto też mieściły u siebie zaledwie po kilkanaście ubogich sierot.

Dopiero dzięki wydatnej pomocy Województwa Śląskiego wychowanie przedszkolne zaczęło rozwijać się tu w całej pełni.

Od czasu przejęcia Śląska przez Polskę do r. 1925 utworzono tutaj 73 przedszkoli, do których uczęszczało 6000 dzieci. Natomiast w dniu 1. IX. 1929 r. stan przedszkoli przedstawiał się jak następuje:

Powiat	Przedszkoli		
	polskich	niem.	razem
Bielsko	11	6	17
Cieszyn	9	3	12
Katowice-miasto	17	2	19
Katowice-wieś	48	2	50
Król.-Huta	15	3	18
Lubliniec	13	—	13
Pszczyna	11	—	11
Rybnik	62	—	62
Świętochłowice	37	1	38
Tarnowskie Góry	9	1	10
Razem	232	18	250

Do przedszkoli tych uczęszczało przeszło 20.000 dzieci i wychowanków.

Subwencja Skarbu Śląskiego na utrzymanie tych przedszkoli wynosiła w roku 1928 aż 400.000 zł. I ten przejaw dodatni świadczy nie mniej, jak tyle innych, że jednak umiemy o własnych siłach pracować i organizować się dobrze, jakoteż i wychowywać nasze młode pokolenie. Rządy zaś, które rozumieją doniosłość wychowania tych maluczkich napewno zasługują na zaufanie i poparcie wszystkich obywateli dojrzałych.

CO NALEŻY PRZECZYTAĆ.

Wydawnictwa „Naszej Księgarni”.

H. Gnoińska — *Nauczanie wierszy* — polecamy uwadze nauczycielek przedszkoli.

Karpowicz — *Wybór pism*.

Dr. Jan Jakóbiec: *Przewodnik i Wzory metodyczne do nauki języka niemieckiego* — wydaw. M. Arcta. Podręcznik, który winien znaleźć się w ręku każdego kto pragnie szybko i dobrze nauczyć się języka niemieckiego.

St. Malec: *Harce elektronów*. Biblioteka Iskier 1. Książnica Atlas 1929 r.

Jest to doskonały elementarz radjofonji, zapoznający czytelnika w nader przystępny sposób z naukowemi podstawami radjofonji i telewizji. Najtrudniejsze dla laika zagadnienie (jak nauka fal elektrycznych, mechanizm działania urządzeń nadawczych i odbiorczych, rola kondensatorów i cewek w obwodach i t. d. i t. d.) przedstawił autor w sposób niezwykle jasny i zrozumiały dla wszystkich.

Mieczysław Smolarski: *Przygody polskich podróżników*.

Celem tej książki jest przedstawienie przygód polskich podróżników na tle różnych krajów, różnych epok. Czytelnik dowie się z niej, jak się podróżowało za czasów Bolesława Wstydliwego, Jagiellonów, wojny Trzydziestoletniej, Zygmunta II-go, Mickiewicza i t. d. Przed oczyma jego pojawią się niezwykle postacie braciszka Benedykta, Radziwiłła Sierotki, Ormjana Muratowicza, Beniowskiego, Kopia,

OD ADMINISTRACJI

PRZYPOMINAMY P.P. PRENUMERATOROM, ŻE CZAS JEST ODNOWIĆ
PRENUMERATĘ NA ROK 1930.

Rzewuskiego, Rogozińskiego, Arctowskiego, Dobrowolskiego i innych Książkę zaleca język obrazowy, piękny i czysty, znane zalety pióra Mieczysława Smolarskiego.

Sfery zainteresowane. Nauczyciele geografii i historii, młodzież szkół średnich, badacze historii kultury.

Dr. J. Piątek — Zasady przyzwoitego zachowania się młodzieży szkolnej. Wyd. III. Książnica Atlas 1929 r. cena zł. 1.20 gr.

Książeczka ta zawiera cały savoir vivre, potrzebny młodzieży szkolnej. Podaje wskazówki jak się zachowywać w towarzystwie różnych osób, jak pisać listy, jak się ubierać, jak się zachowywać na ulicy, w parku, w sklepie, w jaki sposób składać wizyty, jak się zachować podczas obiadu, na wycieczce w czasie podróży, podczas zabawy tanecznej i t. p. Ilustracje Kamila Mackiewicza objaśniają tekst, a temperamentem swoim dodają całości pogodnego humoru.

Bronisława Bobrowska — Janek w legjonach. Opowiadanie osnute na tle prawdziwego zdarzenia. Biblioteka Iskier T. XXX.

„Najmłodszym rycerzom Sprawy Polskiej powieść tę poświęcam“ — oto dedykacja autorki na pierwszej karcie tej przepięknej powieści, osnutej na tle pierwszych bohaterskich zmagani naszych legjonistów.

Z kart tej książki, zapisanych zda się krwią serdeczną tchnie głębia uczuć patriotycznych, tchnie miłość i duma matki polki, której tonem wydało synów bohaterów.

Chociaż z niejednej karty wieje smutek i groza przeżyć wojennych to jednak opromienia je duma radosna, wzbudzając w sercu i umyśle wzniosłe uczucia szlachetnej ofiarności, ogromu bohaterstwa, potęgi duchowych walorów człowieka.

„Janek w legjonach“ — to dziełko, które będzie niewątpliwie trwało lata.

E. Fournier d'Albe. — Cuda fizyki. — Przełożył z angielskiego St. Zabielski. 75 rysunków. Biblioteka Iskier T. XXVII.

Znakomity uczony, prof E. Fournier d'Albe, członek królewskiej akademii nauk w Londynie, jest nietylko twórczym naukowcem, lecz zarazem znakomitym i słynnym na zachodzie popularyzatorem.

„Cuda fizyki“ to jeden z celniejszych dzieł popularnych znakomitego uczonego. „Cuda fizyki“ czyta się jakby najciekawszą powieść. Najciekawsze i najważniejsze zdobycze naukowe z dziedziny fizyki są w tej pożytecznej książeczce uplastycznione tak, iż nawet niewy-

kształcony fachowo czytelnik z łatwością zrozumie zawite problemy fizyczne. Zwłaszcza w dobie obecnej, którą możemy określić jako czasy „idealizmu technicznego”. Książeczka odda nieocenione usługi nie tylko młodzieży lecz również i dorosłym pragnącym choćby w zasadzie poznać cuda radjofonji, telegrafji, lotnictwa i t. p.

J. Piaget. Mowa i myślenie u dziecka. Książka ta stanowi tom 1. „Studjów nad logiką dziecka” w których młody psycholog genewski daje odpowiedzi na doniosłe dla nauczyciela pytania: jak dziecko myśli? jak się wypowiada w mowie? jakie są cechy jego sądów i rozumowań?

Wszystko to odbywa się u dziecka inaczej niż u człowieka dorosłego i z tem liczyć się trzeba przy nauczaniu dziecka. Cechy myślenia są związane z całą strukturą psychiczną dziecka, które stopniowo przechodzi ewolucję, osiągając wreszcie postać człowieka dorosłego. Ważnym czynnikiem tej ewolucji jest współżycie i współdziałanie społeczne. Wyniki swoje otrzymuje Piaget przy zastosowaniu metody, nazwanej przez siebie „kliniczną”, która jest dostępna każdemu wychowawcy. Dzięki temu prace Piageta wskazują też drogę do samodzielnych badań nauczyciela na terenie szkolnym.

PRENUMERATA rocznie zł. 3.60, półrocznie zł. 2.00. Cena pojedynczego numeru gr. 40. Członkowie Związku otrzymują pismo bezpłatnie.

Redakcja i Administracja pisma czynna jest codziennie od godz. 18-ej do 21-ej w lokalu Związku (Marszałkowska 53a m. 24, tel. 196-44).

Ogłoszenia przyjmuje Administracja „Zagadnień Przedszkolnych” na następujących warunkach: cała strona — 50 zł., $\frac{1}{2}$ strony — 30 zł., $\frac{1}{4}$ strony — 20 zł.
Drobne ogłoszenia po 10 gr. za wyraz.

Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada.
Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Redaguje Komitet

Redaktor odpowiedzialny i wydawca w imieniu Związku Nauczycielstwa Przedszkoli w Polsce — Julian Zaremski.

Druk. J. B. Kondeckiego. Warszawa, Marszałkowska 53a. Tel. 268-08.